

УДК 82

Харкашова К. (Республіка Таджикистан) – ст. гр. ІБМ–31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АБУ АЛІ ХУСЕЙН ІБН–АБДАЛЛАХ ІБН–АЛІ ІБН–СІНА – ВИЗНАЧНИЙ УЧЕНИЙ–ЕНЦИКЛОПЕДИСТ

Науковий керівник: к. філол. н. Гавдида Н.І.

Тисячу років тому в Бухарі жив геніальний чоловік на ім'я Абу Алі Хусейн ібн-Абдаллах ібн-Алі ібн-Сіна. Його наукова спадщина охоплює всі галузі знання того часу: філософію, логіку, музику, поезику, мовознавство, медицину, математику, астрономію, хімію, біологію, геологію та інші.

Народився Ібн-Сіна у вересні 960 року в невеликому селищі Афшана поблизу Бухари. Він належав до населення Середньої Азії, що говорило на мові фарсі-дарі. Маленький Хусейн був дуже допитливою дитиною. Коли йому виповнилося п'ять років, сім'я переїхала до Бухари. Хлопчика помістили в початкову мусульманську школу – мактаб, де він навчався до 10 років. Юний учень вразив своїх учителів феноменальною пам'яттю (цитував текст усього Корану) і глибоким знанням арабської літератури.

Видатні здібності хлопчика були рано помічені. Після десяти років батько взяв його зі школи, і подальшу освіту підліток отримав, займаючись із вчителями вдома. Він посилено вивчав математику, фізику, логіку, законодавство, астрономію, філософію, географію та багато іншого. Дуже рано Ібн-Сіна зацікавився медициною, він вивчав цю науку під керівництвом Абул-Мансура Камарі, відомого медика, автора низки наукових праць. Досить швидко Ібн-Сіна почав займатися самостійною практикою і незабаром став настільки відомим лікарем, що його запросили в палац для лікування хворого еміра Бухари Нуха ібн-Мансура. Чим хворів емір Бухари, і як його лікував Ібн-Сіна, точно не відомо. Лікування допомогло і в подяку за зцілення Ібн-Сіна отримав доступ до знаменитого книгосховище Саманідів.

Бухарська бібліотека – одне з найбільших зібрань книг того часу. Можливо, саме під час роботи в цьому книгосховищі у вченого зародилася ідея створити узагальнюючу працю з медицини, де можна було б знайти назву хвороби зі всіма її ознаками, а також вказівку на те, від чого вона виникає і як її можна вилікувати. Для цієї мети Ібн-Сіна робив необхідні виписки з різних книг, а потім періодично узагальнював їх.

Так почалася підготовка матеріалу для «Канону лікарської науки», над яким вчений працював довгі роки. Точна дата завершення роботи над «Каноном» не встановлена. Приблизно це 1020 рік. «Канон лікарської науки» – це великий труд, що складається з 5 книг. У книзі першій викладається теоретична медицина, у другій описані «прості» ліки, у третій – окремі хвороби і способи їх лікування, книга четверта присвячена хірургії, лікуванню вивихів і переломів, п'ята – опису «складних» ліків, а також отрут і протиотрут.

Помер Абу Алі Хусейн ібн-Абдаллах ібн-Алі ібн-Сіна 24 червня 1037 року. Його поховали в Хамаране біля міської стіни, але через 8 місяців прах Ібн-Сіни був перевезений до Ісфахан і був похований у мавзолеї Ала ал-Даула.